

K PRAMENŮM BÍLÉ ORLICE

Bílá Orlice pramení v Orlických horách na severním úbočí Velké Deštné. Na žádné současné mapě ji však nenaleznete.

Ve sborníku Panorama 16/2008 je publikován článek Vítězslava Kratochvíla Jezerní pole v Kladsku. Putování za pramenem Divoké Orlice. Text si klade za cíl seznámit čtenáře s pozoruhodnými místy, kde začíná svůj tok Divoká Orlice.

Nedaleko od této hájovny (hájovna Orlica na okraji obce Lasówka), když se vynoří z lesů Bystřických hor a podteče můstek, začíná Divoká Orlice svojí hraniční službu, končící až na Zemské bráně. O kousek dál po proudu pak v lukách přibírá z české strany směrem od Trčkova vodu potoka, skrývajícího se v křovinách. Jeho pozapomenutý název je při putování za pramenem Divoké Orlice ovšem nemožné nezmínit – vždyť podle starých map se jmenoval Weiss Erlitz! Nemáme tedy pouze Orlici Divokou, Tichou a Spojenou (jak se jí po splnutí obou od Albrechtic až do Hradce Králové říká). Kdesi u trčkovských lučin šumí potok, k němuž se současní kartografové zachovali macešsky, když snad dočista zapomněli, že je to Bílá Orlice.

Tolik z článku Vítězslava Kratochvíla z Potštejna. Při studiu map z roku 1840 znovu objevil Weiss Erlitz - Bílou Orlici. Domluvili jsme se a na podzim v roce 2009 začali pátrat a hledat vlastní pramen Bílé Orlice. Začali jsme v Trčkově na soutoku Bílé Orlice s Prostředním potokem (Mittelbach) a šli po proudu na soutok s Divokou Orlicí. Rozdíl v barevnosti vod je velice nápadný. Do tmavé Orlice z rašeliníšť vtéká poblíž hraničního mezníku číslo 118/14 bílá voda. Bílá Orlice. Pak jsme se otočili a šli proti proudu. Minuli jsme stavení pana Mertlíka, posledního žijícího stálého obyvatele Trčkova. Nachodili jsme spoustu kilometrů nahoru a dolů po severním úbočí Velké Deštné. Až se nám podařilo po několika výpravách najít pramen, který je nejvyšší a který dává vodu po celý rok. Pokud by někdo chtěl hledat pramen Bílé Orlice, tak asi nejlepším obdobím je právě konec zimy. Příroda se probouzí ze zimního spánku, terén je dobře schůdný. V létě a na podzim je vše zarostlé bujnou vegetací a jen obtížně průchodné.

Jak se dostat do Trčkova? Nejlépe asi vyjet autobusem do sedla pod Masarykovu chatu na Šerlichu. Odtud pěšky po žluté turistické značce směr Bedřichovka. Jdeme po asfaltové cestě a mezi sloupy elektrického vedení č.525 a č.524 vidíme potok. Kdo má dobré boty, odvalu a chuť na neobvyklé zážitky, sejde z cesty. Po břehu i korytem potoka Mittelbachu dojde přes Velkou louku až k soutoku s Bílou Orlicí. Odtud je to jen kousek po proudu k soutoku s Divokou Orlicí. Po prohlídce a odpočinku se otočíme a začínáme mírně stoupat podle břehu podél toku Bílé Orlice.

Abych se vyznal v různých přítocích Bílé Orlice, namaloval jsem si schematickou mapku a vyznačené body pojmenoval. Přechází-

me lesní cestu, Orlice zde podtéká velkou ocelovou trubou. Dojdeme k soutoku nad ocelovou trubou a musíme korytem potoka vpravo. Půjdeme ke starému kamennému mostu a na dalším soutoku musíme doleva. Koryto potoka nás dovede až k cestě č.311 z Deštného do Orlického Záhoří. Asfaltovou cestu přecházíme u sloupu elektrického vedení č.514. Pokud bychom se u některého soutoku spletli, nevadí. Do kopce nemůžeme zabloudit, naopak poznáme krásy dalších přítoků Bílé Orlice a určitě nebudeme litovat. Například pravý přítok, nad kamenným mostem, nás zavede velice pěkným korytem ke sloupu č.518. Z cesty č. 311 sledujeme potok mezi sloupy č. 513 a č. 514 a stoupáme a stoupáme, co nám síly stačí. Ve výšce zhruba 980 metrů nad mořem jsme už téměř u cíle, u pramenů Bílé Orlice.

Po namáhavém výstupu, kdy nás žene do kopce touha najít počátek potoka, jsme konečně u místa zrodu Bílé Orlice. Stojíme v tichém úžasu a sledujeme, jak vyvěrá voda v tichu lesa. Pokud vystoupáme ještě několik výškových metrů, dojdeme na lesní cestu. Cesta se tu rozšiřuje, je tu posed pro sledování zvěře. Po této cestě jdeme doleva a po chvíli jsme na rozcestí s červenou turistickou značkou. Doprava je směr Velká Deštná, doleva je sedlo pod Jelenkou. Vystoupáme a pod Velkou Deštnou se můžeme občerstvit v kiosku horské služby. Pak pohodlně sejdem do sedla pod Šerlichem.

Na severním úbočí Velké a Malé Deštné je spousta pramenů. V úseku, kde Divoká Orlice tvoří státní hranici, je prvním přítokem Hraniční potok, druhým pak jsou vody Bílé Orlice a Mittelbachu. Z dalších více než desítek drobných přítoků jsou nejdůležitější Kunštátský potok zpod Koruny, Orlický potok zpod Anenského vrchu a Bartošovický potok od Haničky.

-bopta-

